

1 december 2024 eerste advent verkondiging

Wij van Zuid / Regenboog

Schriftlezing: Ruth 1: 6-19

Schriftlezing: Ruth 4: 13-17

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

Als ik 's morgens het nieuws lees, bekruipt me bijna elke dag een gevoel van moedeloosheid. 'Dit gaat niet goed.' En: 'Ik kan er niks aan doen.' Soms denk ik erachteraan: 'Ik wou dat God ingreep, dat die nieuwe wereld van Hem komt.' Maar ergens ben ik daar ook bang voor. Niet voor die nieuwe wereld zelf. Maar als God krachtadig gaat ingrijpen... Dat kan niet anders als een pijnlijk proces worden.

Maar vandaag horen we over Noömi en Ruth. En over God. Hij is hier aan het werk als een stille kracht. Niet met harde hand, maar met een zacht duwtje hier en daar. En zo komt er een nieuwe leven voor Noömi en Ruth die zoveel verdriet met zich meedragen en uiteindelijk voor heel Israël en voor heel deze wereld. En dat gebeurt allemaal in Bethlehem.

God werkt ook vandaag met stille kracht. En Hij vraagt ons om mee te doen. Laten we ons de goede kant op duwen? Met die ogen volgen we vanmorgen Noömi en Ruth. En ook Boaz. Welke kleine stappen zetten ze? En zien we daarin ook iets van die zachte hand van God?

De eerste stap komt van Noömi. Noömi gaat terug. Ooit was zij met haar man en zonen meegegaan. Weg uit Bethlehem omdat daar honger was. Naar Moab omdat daar eten was. En nu nu haar man en zonen gestorven zijn - wat een verdriet-, en nu er in Bethlehem weer brood is, nu besluit zij om terug te gaan.

Dat is een stap. Daar is moed voor nodig. Om terug te gaan naar de plek van vroeger. Zeker als het ook nog zo gruwelijk misgegaan is in je leven elders. Wat zouden de mensen zeggen als ze je weer zien? 'Ik zei het toch?' 'Had je maar nooit...?' Toch heeft Noömi het lef te hebben om terug te gaan. Terug naar huis om daar houvast te vinden.

Ik moet ook denken aan mensen die jaren niet naar de kerk zijn geweest. En toch op een zeker moment ontdekken 'het laat me niet los' 'eigenlijk zou ik...' Stapje voor stapje komen zij terug. Daar is moed voor nodig. We beseffen in de kerk niet half hoe hoog die drempel is. Laten we in elk geval ieder die hier een thuis zoekt van harte welkom heten. Dat is de menselijke kant: durf terug te komen en ontvang wie komen met open armen.

Er is ook de kant van God, die stille kracht. Hij laat je niet los. Zoals Hij ook Noömi niet losgelaten heeft in het verre Moab. Maar er zit wel ruis op de lijn. Noömi is bitter teleurgesteld in God. En toch gaat ze terug naar Bethlehem.

De volgende stap komt van Ruth. Ruth gaat mee met Noömi. Zij is verknocht aan Noömi. Zo zelfs dat zij haar land en haar familie achterlaat om verder te leven met haar schoonmoeder. Dat is niet zomaar een warm gevoel, maar het is een levensveranderende daad. Ruth, de Moabitische, gaat mee naar Bethlehem! Ze zegt tegen Noömi: 'Ik wil wonen waar u woont.' Maar heeft Noömi nog een thuis in Bethlehem? Ruth zegt: 'Ik wil horen bij uw volk.' Spreek

je de taal, Ruth? Ga je echt inburgeren in Israël? Zal je er ooit bijhoren? Moab was de vijand.... Ruth zegt tegen Noömi: 'Ik wil horen bij uw God.' Ken je die God van Israël? Of is het misschien, Ruth, juist omdat je de God van Israël kent, dat je bij Noömi wil blijven, omdat je er vertrouwen in hebt, meer dan in je eigen land? Is het misschien de zachte hand van God Zelf die je een duwtje geeft die kant op?

Er is moed voor nodig om een nieuw leven te beginnen in een ander land. Alleen maar omdat je verknocht bent geraakt aan iemand. En dan ervoor gaan, met alles wat je hebt. Je helemaal geven in dat nieuwe bestaan. Terwijl jij toch een vreemdeling bent waar die ander thuis is.

Noömi en Ruth zetten stappen. En op de achtergrond is er de stille kracht van God. Maar ook andere mensen doen mee in dat verhaal van Ruth. Ze geven een zetje in de goede richting.

Zo is daar Boaz, een boer, ver familielid van Noömi. Hij werkt volgens de leefregels van God: Bij de graanoogst haal je niet al het graan van het veld, maar je laat wat liggen voor arme mensen en vreemdelingen. Zo wil Boaz dat zijn mensen werken. Dat maakt het leven voor iedereen beter. Als je deelt van je overvloed, als je eerlijk bent, als je zorgt voor elkaar. God werkt ook door zijn leefregels. De zachte krachten van God en mensen komen dan samen. Onthoud die Boaz even.

Terug naar Noömi en Ruth. Ze hebben geen cent. Dan kun je gaan zitten wachten tot iemand medelijden met je heeft. Maar Ruth doet opnieuw een stap. Ze gaat aan het werk. Korenaren zoeken op het veld. Best spannend om als vreemdeling zomaar ergens naartoe te gaan en je kostje bij elkaar te scharrelen. Ruth gaat. En **toevallig** gaat Ruth aan het werk op het land van die Boaz. Toevallig, het valt je toe. Is hier weer die stille kracht van God aan het werk? Ruth zet een stap maar God helpt ook een handje mee. En daar zal iets moois uit groeien.

Boaz komt kijken op zijn land. Hij hoort van zijn werkers over Ruth. Die Moabitische die zo hard aan het werk is. Dan doet Boaz iets bijzonders. Hij gaat een praatje maken met Ruth. Hij praat niet over Ruth maar met Ruth. Hij zegt haar hoe bijzonder hij het vindt dat ze haar land heeft achtergelaten om met Noömi mee te gaan. 'De God van Israël zal je belonen. Bij Hem heb je hulp gezocht, en Hij zal je beschermen.' Ruth bedankt hem voor zijn goede woorden. Het doet haar goed.

Boaz beperkt het niet tot een praatje. Hij beseft blijkbaar dat je wel kan zéggen dat God voor iemand zal zorgen maar dat je zelf ook je verantwoordelijkheid moet nemen, een instrument van Gods liefde zijn. Ruth mag water drinken uit de kruiken van zijn werkers. En als het etenstijd is, zegt Boaz: 'Kom maar bij ons zitten.'

Kleine gebaren die een groot verschil maken. Juist ook in onze gepolariseerde samenleving. De meeste mensen willen gewoon vriendelijk met elkaar omgaan. Maar wat je vooral ziet en hoort (via de media) is bagger, verdachtmakingen, haat. Je hoeft daar niet aan mee te doen. Wees als Boaz. Praat niet over elkaar maar met elkaar. Al is het maar over het weer. Sluit je niet op in je eigen bubbel maar kijk verder. Echte ontmoetingen helpen. Zeg tegen die ander: Je mag wel bij ons komen zitten. Drink koffie met elkaar. Eet met elkaar. Wees niet bang voor iemand die anders is dan jij (op welke manier ook). Natuurlijk zijn er schreeuwers en krijg je niet iedereen mee in die beweging. Laat je dan niet verleiden om terug te schreeuwen, maar schud het stof van je voeten en ga. De meeste mensen willen gewoon in

vrede leven met elkaar. Laten we daarin meedoen. We mogen erop vertrouwen dat Gods stille kracht ons helpt daarbij.

Daar zit Ruth onder de boom met water en brood. Het verhaal gaat verder. Het lijkt wel of alles samenspannt (God en mensen) zodat Noömi en Ruth een nieuw begin kunnen maken.

Boaz is niet alleen een goed mens, maar ook nog familie van Noömi. En dan is er weer een leefregel van God dat familie voor elkaar zorgt als er iemand overleden is. Boaz geeft om Ruth. En dan durft Ruth – op het idee gebracht door Noömi - weer een hele spannende stap te zetten om Boaz op het idee te brengen dat er misschien wel meer kan zijn tussen hen dan vriendelijke woorden. Ze gaat bij hem in bed liggen, aan het voeteneinde.

Boaz ontdekt haar en respecteert haar. Hij maakt geen misbruik van haar kwetsbaarheid. Het had gekund. Hij had de macht. Zij was die Moabitische. Boaz gaat niet zomaar met Ruth naar bed, maar neemt echt zijn verantwoordelijkheid door te regelen dat hij met haar kan trouwen. Ook dat gaat volgens de zorgzame leefregels van God. Steeds zie je hier gewone mensen keuzes maken die kloppen met hoe God het graag ziet in de wereld. Zo kan er iets goeds groeien.

Ruth en Boaz trouwen. Dat is natuurlijk een mooie lovestory. Maar het betekent meer nog dat Ruth, de Moabitische, een thuis krijgt in Bethlehem. En dan geeft de HEER het hun dat Ruth zwanger wordt en een zoon krijgt.

‘Een happy family.’ Maar dat kleine kindje is veel meer dan alleen maar het kind van deze papa en mama. Dit kindje telt ook als kind van Noömi die haar zonen verloren had. Zij neemt het op schoot en gaat voor hem zorgen. Wat ik vooral bijzonder vind, is wat de vrouwen van Bethlehem allemaal zeggen. Die hebben het op de één of andere manier heel goed begrepen. In één adem prijzen zij God, die dit nieuwe leven gegeven heeft, en prijzen zij Ruth. Zij zien hoeveel Ruth van Noömi houdt dat ze dit allemaal voor haar over had. Hoe kan God een nieuw begin maken als er geen mensen zijn als Ruth die stappen zetten en die zich geven op de weg van geloof? ‘Ruth is meer waard dan zeven zonen!’ roepen de vrouwen uit. (Die zeven zonen moet je even onthouden tot volgende week.) Het zijn ook die vrouwen die de naam van het kindje bekend maken. Hij heet ‘Obed.’ Dat betekent: dienaar.

De geboorte van een kind, zal dat de wereld veranderen? Ja toch wel. Om te beginnen voor Noömi. Obed is balsem voor haar gekwetste ziel. Hij geeft haar weer toekomst. Maar Obed is ook een schakel naar Gods toekomst, voor Bethlehem, voor Israël, voor heel de wereld. Hij is immers de vader van Isaï en die is weer de vader van David die koning werd, en die is weer een verre voorvader van Jezus onze Heer. Er zal opnieuw een kind geboren worden in Bethlehem wat ons toekomst geeft. Die Licht voor de wereld is.

We begonnen met het gevoel dat je maar zo weinig kunt doen aan wat er mis gaat in de wereld. Maar we eindigen met hoop. De stille kracht van God is aan het werk in onze wereld. Wij kunnen daaraan meedoen. Door stappen te zetten zoals Ruth en Noömi. Door te leven volgens Gods heilzame regels zoals Boaz. Door open te staan voor wie anders lijkt te zijn als jij en voor wie je niet kent. Die stille krachten van God hebben Christus in de wereld gebracht. Kwetsbaar als kind, gestorven aan een kruis en opgestaan uit de dood. Zo waar Hij gekomen is in onze wereld en leeft, heeft niet het kwaad het laatste woord maar zijn liefde. Laten wij daarin meedoen.

Amen.